

**Posudek oponenta disertační práce Mgr. et Mgr. Radomyra Mokryka
„Šedesátníci a koloniální diskurz sovětské kultury na Ukrajině v době tání“
předkládané v roce 2021 na Ústavu východoevropských studií FF UK**

Disertační práce Radomyra Mokryka zdařilým způsobem reflektuje důležitý výsek ukrajinského literárního procesu na přelomu 50. a 60. let 20. století. Autor jasně vymezuje období, jehož se práce týká, a stanovuje si relevantní výzkumné otázky. Jako metody používá diskursivní analýzu, kolektivní biografii, orální historii (u níž si je správně vědom jejích limitů) a case study. Přivítal jsem fakt, že je práce formulovaná objektivně a že v ní nenacházíme žádné diskutabilní výklady dějinných událostí, jimiž mnohdy trpí současná ukrajinská historiografie. Mokrykova interpretace popisovaných jevů je inspirativní a řádně vyargumentovaná. Další předností práce je, že se její autor neuchyluje k životopisné popisnosti.

Jako příspěvek k diskusi u obhajoby nabízím názor, že v práci by mohl být akcentován fakt, že literární proces období korenizace 20. let, ke kterému se generace šedesátníků částečně navracela, nebyl charakteristický jen svým národnostním zaměřením, ale že byl rovněž složen z variety modernistických směrů, které byly tehdejší režimem podporovány před tím, než byl nadiktován směr jediný – socialistický realismus. K návratu k této stylové pestrosti, s níž také úzce souvisí tehdejší bohatá a bouřlivá činnost nejrozmanitějších literárních sdružení, pak na přelomu 50. a 60. let ani zdaleka nedošlo – konstatování tohoto zásadního rozdílu v práci postrádám.

Radomyr Mokryk ve své práci oprávněně relativizuje důslednost a účelnost uvolňování společensko-politických poměrů a reforem Nikity Chruščova i jeho snahy o sblížení Sovětského svazu se Západem a jako argumenty mu k tomu slouží celá řada faktů. Důkazy v podobě násilného potlačení maďarského povstání a rozpoutání tzv. karibské krize však zůstaly nevyužity.

Práce je psaná kultivovaným čtivým jazykem s odbornou stylistikou a autorův výklad je naprosto srozumitelný. Drobnou výhradu lze mít k některým kalkům z ukrajinštiny, které nejsou v češtině standardní: „vyšší vzdělání“ místo „vysokoškolské vzdělání“ (opakovaně, např. s. 106 – вища освіта, ale i higher education), „nástěnné noviny“ místo „nástěnka“ (opakovaně, např. s. 115 – стінгазета), „dramaturgické kursy“ místo „kursy dramatiky/scenáristiky“ (s. 107 – драматургічні курси). Kromě toho se do textu vloudilo několik nedůležitých typografických chyb. Na některých místech rovněž dochází k redundantnímu opakování již vyřčených informací.

Z obsahového hlediska upozorňuji na chybný letopočet na s. 40: „V roce 1946 USA provedly první zkoušku vlastní atomové bomby...“ Ve skutečnosti to bylo o rok dříve. V práci rovněž postrádám informaci, proč autor v rámci osobních rozhovorů nevyužil jedinečné možnosti vyslechnout také Linu Kostenko.

Formálně je práce na výši. Její autor prokazuje, že dokáže účelně pracovat s archivními materiály, s primární literaturou i s úctyhodnou řádkou literatury sekundární, která je v mnoha případech psaná anglicky.

Výše uvedené připomínky (mnohé z nich jsou skutečně jen příspěvkem do diskuse) nemohou ani zdaleka zastínit celkově výborný dojem z celé práce. Oceňuji zejména, že autor přináší zajímavá fakta, která objektivně analyzuje a tím čtenáři nabízí velmi plastický obraz politického pozadí literárního procesu zvolené generace spisovatelů v předmětném dějinném období.

Mohu tedy s potěšením konstatovat, že z mého hlediska předložená disertační práce **splňuje** požadavky kladené na disertační práci, a proto ji **doporučuji** k obhajobě a předběžně ji klasifikuji jako **prospěl**.

Dotaz k obhajobě: Ve své práci uvádíte, že ke generaci šedesátníků v širším slova smyslu můžeme řadit nejen literáty, ale také výtvarné umělce, překladatele a režiséry. Dala by se najít také nějaká ukrajinská skladatelská osobnost artificiální hudby, kterou by bylo možné do této „kohorty“ rovněž začlenit?

Brno, 20. 7. 2021

PhDr. Petr Kalina, Ph.D.
Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity